

Cal Ribes

Navàs

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Carrer Ametllers, s/n. Navàs
Alçada: 388

Coordenades:

Latitud: 41.90141
Longitud: 1.87417
UTM Est (X): 406617
UTM Nord (Y): 4639443

Classificació

Número de fitxa 08141 - 429
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIV-XX
Autoria de l'element: Pau Duarri (mestre d'obres, reformes 1911 i 1919)
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 19.EA. Nivell 3. Parcial. Nivell 4. Ambiental / Nivell 6. AEA dc., 20/02/2019 - 12:00
Data aprovació:
Número inventari IPA 16850
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 6797006DG0369N0001DH
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Descripció

Masia de grans dimensions, d'origen medieval, que ha quedat pràcticament integrada al nucli urbà de Navàs, al sector nord-oest i molt a prop d'un altre mas: can Vall. Ocupa el vessant sud-oest del turó que antigament s'anomenava Navàs. El conjunt consta d'un cos residencial de planta rectangular (amb planta baixa més dos pisos), el qual té adossat un cos a ponent i, uns metres a llevant, s'aixeca un altre cos independent, de planta allargassada.

L'edificació que avui es pot veure és obra fonamentalment de les reformes que s'hi van fer a principis de segle XX, quan tot el conjunt es va uniformitzar adoptant una estructura molt regular i una estètica pròxima al noucentisme. La façana principal, encarada vers migdia, queda singularitzada per unes àmplies galeries que ocupen gairebé tot l'ample de la façana i les tres plantes. Es reparteixen en quatre trams marcats per arcs escarsers sobre esveltes columnes amb capitells de pedra que estan decorats amb motius geomètrics. La part de la planta baixa conforma un porxo sota el qual hi ha el portal principal. Les galeries del primer pis i un tram del segon han estat reconvertides en obertures que tenen finestres de persiana. Els diferents pisos queden separats per una cornisa de ceràmica vidriada verda (al primer nivell) i per baranes balustrades (al nivell superior). A banda i banda, les galeries queden flanquejades per franges d'obra massissa, amb obertures de balcons individuals i finestres balconeres.

La resta de façanes segueixen el mateix llenguatge arquitectònic però amb una composició diferenciada a cada sector. Es caracteritzen pels emmarcaments de les obertures amb una franja d'arrebossat blanc sobre els parament de pedra vista. La façana oest s'ordena en base a dos nivells d'obertures de composició simètrica, amb diferents tipus de balcons a la planta superior i obertures que donen a una gran terrassa a la planta primera. La façana est té adossat un cos porxat a la planta baixa que funciona com a terrassa, sustentat sobre columnes de pedra que suporten voltes ceràmiques. S'hi accedeix per una escala semicircular. Als dos pisos superiors la composició queda centrada per una franja central amb dobles obertures. Un dels elements singulars és la marquesina adossada a l'extrem dret, formada per vuit pilars rodons que imiten troncs d'arbre i que suporten una coberta de volta on hi ha la inscripció de 1919.

La façana nord és més discreta i tan sols presenta dos nivells d'obertures estructurades en cinc eixos verticals, amb un portal per on s'accedeix directament al primer pis. A diferència de la resta de murs aquí el parament és arrebossat i pintat de color blanc. L'edifici queda rematat per una torre quadrada que serveix de llanterna a l'escala interior. Les cobertes són a quatre vessants, amb un ampli voladís suportat per cabirons. L'interior de la casa té com a element singular una escala de cargol a l'eix de la lluernà.

Observacions:

Inscripció en el trencadís de la façana: 1919

Història

Aquest mas està documentat des del segle XIV, concretament des de l'any 1312. És, per tant, un dels masos que s'esmenten abans del fogatge de 1365-1370 al pla de Navàs. Eren el mas Navàs (Vall), Navarons de dalt, Navarons de baix, Casanova, Soldevila, Pobla (cal Miquel) i Oliver. Aquests masos pertanyien a la parròquia de Sant Genís de Masadella. També hi havia les Cases, que pertanyia a la parròquia de Balsareny. En aquesta època és esmentat com a "Zoliver" (Oliver), i posteriorment ha canviat diverses vegades de

nom, passant a dir-se Serra, Bosch i darrerament Ribes.

El mas es devia ampliar als segles XVII-XVIII, com és habitual, però les últimes reformes van cobrir aquesta part més antiga de la casa, de manera que ara és difícil apreciar-ho. Als segles XIX i XX cal Ribes i el mas veí de can Vall eren les principals propietats del pla de Navàs. Va ser en terres d'aquests dos masos es va urbanitzar el poble de Navàs.

A principis del segle XX (els anys 1911, 1919 i 1921) es van fer reformes importants a cal Ribes i el mas va adquirir l'aspecte uniforme que actualment té. Aquestes obres s'atribueixen al mestre d'obres Pau Duarri, molt actiu a Navàs durant aquests anys i responsable del pla d'eixample del poble. Més en concret, se li atribueix especialment l'autoria de la marquesina de la façana est i l'escala de cargol interior. La part més significativa de la reforma es va realitzar el 1919, tal com consta en una inscripció de la façana. Segons es diu, el propietari de la casa va prendre com a model la masia de la Moratona, de Calders.

Bibliografia

BADIA, J.M. (1988). "Navàs". *Història del Bages*, Volum II. Edicions Parcir. Manresa, p. 163-164.

CAIXAL, ÀLVAR; VILAMALA, Imma i altres (2018). *Pla Especial Urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages)*. Ajuntament de Navàs. Fitxa 19.EA

PIÑERO, J. (1994). Inventari del Patrimoni Arquitectònic i Històric de Navàs. Ajuntament de Navàs. Fitxa núm. RU. 80.

